

ΠΑΙΔΕΙΑ-ΑΓΩΓΗ**Ορισμοί:**

Παιδεία ονομάζεται η θεμελιώδης κοινωνική λειτουργία που αποσκοπεί στη μεταβίβαση της υλικής, πνευματικής, ηθικής και πολιτιστικής κληρονομιάς στη νεότερη γενιά.

Αγωγή είναι κάθε σκόπιμη επίδραση που ασκείται στον άνθρωπο ιδιαίτερα στο νέο, και συντελεί στη μεταβολή των σωματικών χαρακτηριστικών και των ψυχικών του γνωρισμάτων, των συνηθειών, των ιδιοτήτων του χαρακτήρα του, των ιδεών και των δεξιοτήτων του.

Παράγοντες – φορείς παιδείας και αγωγής

- Οικογένεια
- Σχολείο
- Κοινωνία με τους θεσμούς, το πολίτευμα, τις αξίες, τις παραδόσεις κ.τ.λ.
- ΜΜΕ
- Πολιτεία
- Εκκλησία
- Οι κοινωνικές συναναστροφές και εμπειρίες
- Τέχνη

Προϋποθέσεις απόκτησης παιδείας

- Έφεση, προδιάθεση του ατόμου
- Συνεχής και συστηματική προσπάθεια.
- Συνειδητοποίηση της σημασίας της παιδείας από την κοινωνία
- Παροχή σύγχρονης γνώσης από τις βαθμίδες της εκπαίδευσης
- Επαρκής υλικοτεχνική υποδομή της εκπαίδευσης
- Άρτια επιστημονική κατάρτιση των εκπαιδευτικών
- Δημοκρατική εκπαίδευση – Ίσες ευκαιρίες στη μόρφωση
- Έγκυρη ενημέρωση και ποιοτική ψυχαγωγία από τα ΜΜΕ

Αποτελέσματα – Προσφορά - Ρόλος σύγχρονης παιδείας.

- Διευρύνει τους πνευματικούς ορίζοντες του ανθρώπου, οξύνει την κρίση του, ισχυροποιεί τη θέλησή του, τον οδηγεί στην αυτογνωσία.
- Καλλιεργεί και αναπτύσσει το λόγο.
- Εμπνέει στον άνθρωπο αξίες, αρχές, ιδανικά και την πίστη σ' αυτά. Δημιουργεί ηθικό χαρακτήρα.

Έξυπνα και Εύκολα ... η Γνώση!

- Καλλιεργεί κοινωνικές αρετές (αγάπη, συνεργασία, αλληλεγγύη, δικαιοσύνη ελευθερία, αυτοσεβασμό) που είναι παράγοντες επιτυχίας στη ζωή.
- Επιτρέπει τη διαμόρφωση πολιτικής συνείδησης και εξοικειώνει το νέο με τους πολιτικούς θεσμούς και τους τρόπους συμμετοχής στα κοινά.
- Μεταβιβάζει στις νεότερες γενιές τις αξίες και τα στοιχεία της παράδοσης και της εθνικής κληρονομιάς.
- Παρέχει τις προϋποθέσεις για την επαγγελματική αποκατάσταση και την κατάκτηση μιας ανώτερης κοινωνικοοικονομικής θέσης.
- Απελευθερώνει από αναχρονιστικές κοινωνικές αντιλήψεις, προλήψεις, δεισιδαιμονίες και ενισχύει τον ορθολογισμό.

Αδυναμίες σύγχρονης εκπαίδευσης

- Βαθμοθηρία – χρησιμοθηρικός χαρακτήρας
- Ελλιπής υλικοτεχνική υποδομή.
- Ελλιπής κατάρτιση, ανυπαρξία επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών, απουσία εκπαιδευτικών κινήτρων.
- Απομνημόνευση
- Απουσία μακροχρόνιου σχεδιασμού από την πλευρά της πολιτείας
- Αναχρονιστική παρεχόμενη γνώση η οποία δεν παρακολουθεί τις σύγχρονες επιστημονικές εξελίξεις.
- Εξετασιοκεντρικός χαρακτήρας εκπαίδευσης
- Αδυναμία σύνδεσης του σχολείου με την αγορά εργασίας
- Αδυναμία παροχής ορθού επαγγελματικού προσανατολισμού.

Το γρέος του δασκάλου

- Να έχει πολύ καλή επιστημονική κατάρτιση στο αντικείμενο που διδάσκει και ευρύτερη ενημέρωση για θέματα που απασχολούν το σύγχρονο άνθρωπο.
- Να γνωρίζει τη διδακτική τέχνη, να μεταδίδει τις γνώσεις με απλότητα και σαφήνεια.
- Με τις γνώσεις του και με τις κατάλληλες παιδαγωγικές μεθόδους να διαμορφώνει την προσωπικότητα του παιδιού.
- Να συμμερίζεται τα προβλήματα και τις ανησυχίες των νέων, να κατανοεί την αμφισβήτησή τους, για να επικοινωνεί μαζί τους και να κερδίζει την εκτίμηση και την εμπιστοσύνη τους.
- Να αναπτύσσει την κρίση, το λόγο και την καλαισθησία των μαθητών.
- Να μυεί τους νέους στον επιστημονικό τρόπο σκέψης και έρευνας, ώστε να μπορούν να φτάνουν μόνοι τους στη γνώση.
- Να διαμορφώνει ενάρετους ανθρώπους (να διαπνέεται από ανθρωπιστικά ιδανικά).
- Να διαπλάθει συνειδητά ενεργούς πολίτες.

Έξυπνα και Εύκολα ... η Γνώση!

Η στροφή και ο συνωστισμός στις πανεπιστημιακές σχολές

α. Αιτίες του φαινομένου:

- Ο εκδημοκρατισμός της κοινωνίας και η σταδιακή κατάργηση των φραγμών και των διακρίσεων στη μόρφωση μετέτρεψαν την εκπαίδευση σε κοινό αγαθό.
- Οι σύγχρονες κοινωνικές και επαγγελματικές ανάγκες απαιτούν ως αναγκαία προϋπόθεση την κατοχή ενός τουλάχιστον τίτλου σπουδών.
- Η αγορά εργασίας καθιστά αναγκαία την εξειδίκευση που προσφέρουν πολλές, κυρίως νεοσύστατες, πανεπιστημιακές σχολές.
- Η αντίληψη που θέλει τον κάτοχο ενός πανεπιστημιακού τίτλου να βρίσκει πιο εύκολα μια θέση εργασίας, έστω και αν αυτό γίνεται καθυστερημένα, γεγονός που επιβεβαιώνεται και στατιστικά στη χώρα μας.
- Η επαγγελματική σταθερότητα και η μονιμότητα που- κατά την επικρατούσα αντίληψη- εξασφαλίζουν όσα επαγγέλματα στηρίζονται σε πανεπιστημιακού επιπέδου σπουδές, ιδιαίτερα για όσους αναζητούν μια θέση στο δημόσιο τομέα.
- Οι αυξημένες στην εποχή μας προσωπικές φιλοδοξίες για ευρύτερη μόρφωση και επαγγελματική ανέλιξη μέσω των ανώτατων σπουδών.
- Η διαίωνιση της κοινωνικά ρατσιστικής νοοτροπίας που θεωρεί όσους ασχολούνται με χειρωνακτικά ή τεχνικά επαγγέλματα πολίτες δεύτερης κατηγορίας, ενώ αντίθετα αντιμετωπίζει ως κοινωνικά αναβαθμισμένους και καταξιωμένους τους πτυχιούχους πανεπιστημιακών σπουδών.
- Οι οικογενειακές προσδοκίες και οι καταπιεσμένες επιθυμίες των γονιών που ωθούν τα παιδιά τους στην κατεύθυνση των σπουδών, έστω και αν δεν έχουν ανάλογες ικανότητες.
- Η καλλιέργεια της αντίληψης για πανεπιστημιακές σπουδές από το ευρύτερο περιβάλλον και κυρίως από τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης, που προβάλλουν ως μείζον θέμα της επικαιρότητας τις εισαγωγικές εξετάσεις.

β. Συνέπειες του φαινομένου:

- δραματική αύξηση των ανέργων πτυχιούχων
- κορεσμός συγκεκριμένων σχολών και επαγγελμάτων με μεγάλη ζήτηση, γιγαντισμός της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης
- ποιοτική έκπτωση της παρεχομένης πανεπιστημιακής εκπαίδευσης
- «φροντιστηριοποίηση» του Λυκείου, το οποίο χάνει τον ευρύτερο μορφωτικό του χαρακτήρα και γίνεται εξεταστικός προθάλαμος των πανεπιστημιακών σχολών

Έξυπνα και Εύκολα ... η Γνώση!

- καλλιέργεια ανταγωνιστικού κλίματος για την είσοδο σε μια σχολή
- παγίωση της υπάρχουσας νοοτροπίας για το «γόητρο» που προσδίδει ένας τίτλος σπουδών
- απογοητεύσεις με δραματικά αποτελέσματα σε περίπτωση αποτυχίας
- αύξηση των νέων που αναζητούν την τύχη τους στο εξωτερικό, αφαίμαξη της χώρας σε οικονομικό και ανθρώπινο δυναμικό
- αναταραχή στην παραγωγική διαδικασία της χώρας με τον πληθωρισμό πτυχιούχων και την έλλειψη τεχνικών επαγγελματιών

Ευρωπαϊκή διάσταση της εκπαίδευσης

α. Τρόποι και μέσα υλοποίησής της

- Θεωρείται λειτουργικότερη και αποδοτικότερη αν διδαχθεί ως σύνθετη έννοια μέσω διαφόρων γνωστικών αντικειμένων.
- Πραγματοποιείται με την παροχή γνώσεων σχετικών με την Ευρωπαϊκή Ένωση, τα κράτη-μέλη της και τις κοινές καταβολές τους, μέσα από τη διδασκαλία μαθημάτων, όπως η Ιστορία, η Γεωγραφία, οι Γλώσσες, οι Κοινωνικές Επιστήμες, η Λογοτεχνία.
- Ειδικότερα, η διδασκαλία της Ιστορίας επιβάλλεται να περιλαμβάνει πληροφορίες για την εξέλιξη του ευρωπαϊκού πολιτισμού, όπως αυτός διαμορφώθηκε στη διαδρομή των αιώνων από την ελληνική κλασική αρχαιότητα, τον ελληνορωμαϊκό πολιτισμό, την Αναγέννηση, το Διαφωτισμό μέχρι και τη σύγχρονη πολιτισμική πραγματικότητα.
- Η αισθητική αγωγή είναι αναγκαίο να αποβλέπει στην επαφή και τη γνωριμία με το έργο, τα πνευματικά και καλλιτεχνικά ρεύματα- παλαιότερα και σύγχρονα- που σημάδεψαν την πορεία του ευρωπαϊκού πολιτισμού.
- Η προβολή της ευρωπαϊκής πολιτισμικής κληρονομιάς μπορεί να επεκτείνεται και να συμπληρώνεται με επισκέψεις σε μουσεία, μνημεία και χώρους τέχνης.
- Οι μαθητές μπορούν να συμμετέχουν σε ευρύτερες δραστηριότητες, σε συνεργασία με πολιτιστικά ιδρύματα, με ευρωπαϊκά σχολεία ή μέσω ευρωπαϊκών προγραμμάτων.
- Η εκπαίδευση οφείλει να εξοικειώνει τους μαθητές με τους θεσμούς, τα όργανα και τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ώστε οι αυριανοί ευρωπαίοι πολίτες να έχουν κοινό μέτρο επιλογών και δράσης.
- Η ενσωμάτωση της ευρωπαϊκής διάστασης στη διδακτική πράξη δεν πρέπει να γίνεται σε βάρος των αρχικών σκοπών που θέτει το εθνικό εκπαιδευτικό σύστημα, ούτε να βρίσκεται σε αντίθεση με τις πολιτιστικές, ηθικές, θρησκευτικές και κοινωνικές αξίες κάθε λαού.

Έξυπνα και Εύκολα ... η Γνώση!

β. Οφέλη που προκύπτουν από την ευρωπαϊκή διάσταση στην εκπαίδευση

- Οι μαθητές διευρύνουν τους ορίζοντές τους, καθώς ξεφεύγουν από το στενό πλαίσιο της κοινότητάς τους και ενημερώνονται για τις διεθνείς εξελίξεις της σύγχρονης πραγματικότητας.
- Αποκτούν έγκυρη πληροφόρηση για τις κοινωνικές, πολιτικές και διοικητικές δομές των ευρωπαϊκών χωρών και καθίστανται κοινωνοί των τρεχουσών εξελίξεων, η κατανόηση των οποίων τους βοηθά να ερμηνεύσουν και τις εξελίξεις στη χώρα τους, λόγω της αλληλεξάρτησης των λαών.
- Η κατανόηση της σύγχρονης ευρωπαϊκής πραγματικότητας επιτρέπει την πολιτιστική σύμμιξη, την ανταλλαγή διαφορετικών πολιτιστικών στοιχείων.
- Οι νέοι διαμορφώνουν δημοκρατική και ανθρωποκεντρική συνείδηση, απομακρύνονται από τον εθνικισμό, την εμμονή σε ιδέες περί ανωτερότητας των πολιτισμών και καλλιεργούν μέσα τους το σεβασμό, συμφιλιώνονται με το διαφορετικό, μαθαίνουν να γίνονται ανεκτικοί, δεκτικοί στο καινούργιο που ανακαλύπτουν λόγω της πολυπολιτισμικότητας.